

Jäänpaksuudet vaihtelevat hyvin paljon

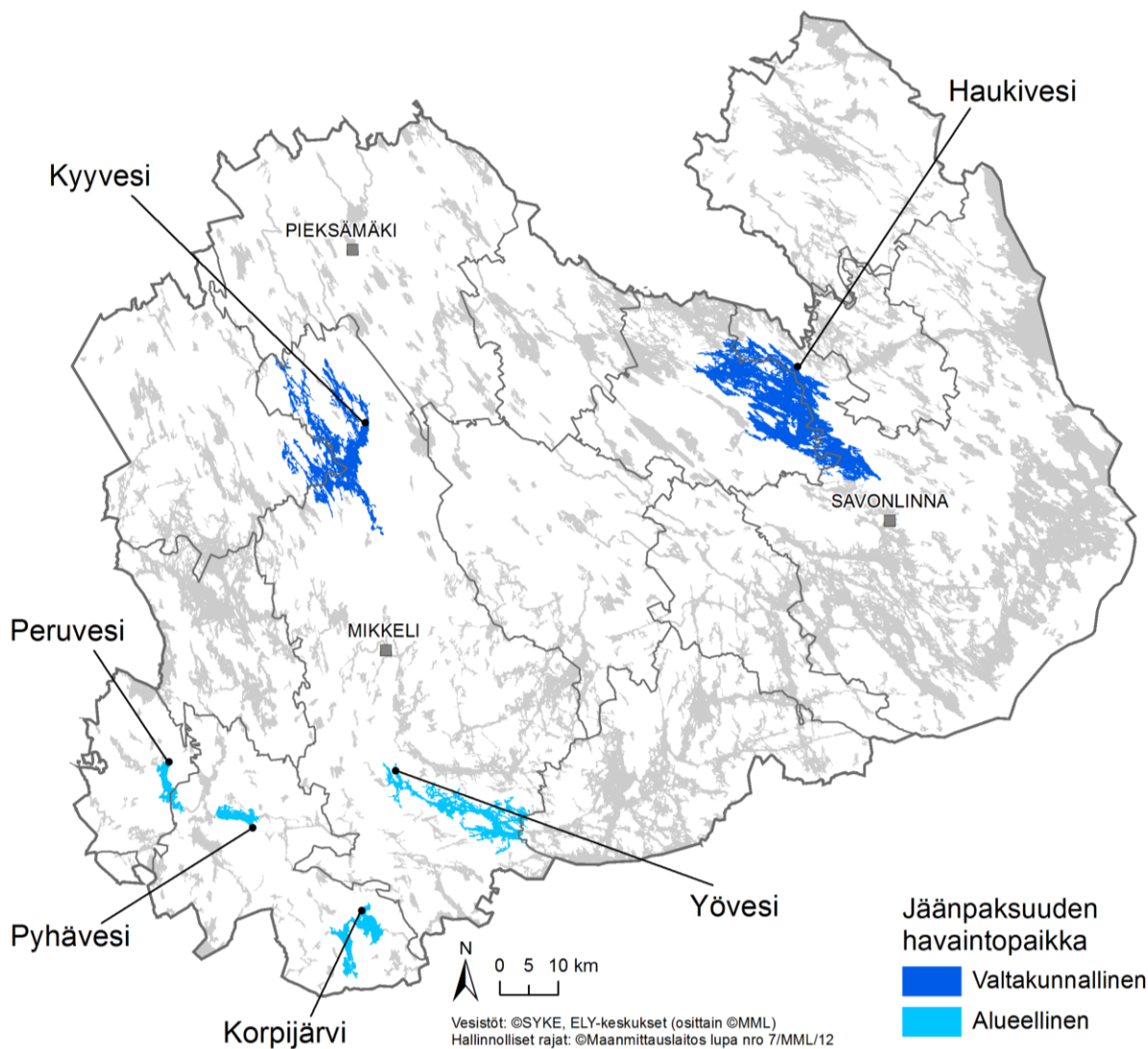
Etelä-Savon ELY-keskus ja Suomen ympäristökeskus mittasivat jään paksuuksia torstaina 30.1.2020 kuu-
della järvellä maakunnan Etelä-Savossa. Mittaukset tehtiin n. 100 metrin etäisyydellä rannasta. Jääpeitteen
kokonaispaksuudet vaihtelivat mittauspaikasta riippuen 4-21 cm välillä. Jäänpaksuudet ovat monella mit-
tauspaikalla alhaisimmillaan verrattuna koko havaintosarjaan.

Lauhan sään johdosta tammikuun alkupuolella syntyneen teräsjään paksuus ei ole juurikaan muuttunut.
Viikon kestänyt pakkasjakso on lisännyt teräsjään paksuutta parhaimmillaan vain muutaman sentin, koska
ennen kylmempää jaksoa satanut paksu lumikerros on taas hidastanut jäätymistä. Ristiinan Yövedellä,
Pertunmaan Perurvedellä sekä Mäntyharjun Korpijärvellä ja Pyhävedellä jäänpaksuus kasvoi ainoastaan 1-3
cm. Eniten jää vahvistui Kyyvedellä ja Haukivedellä, joissa mitattiin 5 cm:n lisäys edellisiin havaintoihin.
Kohvajäätä ei ole vielä muodostunut mittauspaikoille eli kaikilla havaintopaikoilla jää koostui pelkästään
teräsjäästä. Yövedellä, Korpijärvellä, Perurvedellä ja Pyhävedellä mitattiin pienimmät jäänpaksuudet mitä
koko havaintosarjan aikana (vuosina 2004-2019) on mitattu. Haukivedellä ja Kyyvedellä jäätä on noin 20 cm
vähemmän mitä keskimäärin mitataan tammikuun lopussa.

Jäänmittaustulokset 30.1.2020

Kunta, kylä	Järvi	Jään kokonaispaksuus, cm	Huomioita
Mikkeli, Haukivuori	Kyyvesi	21	Poikkeama keskiarvosta -18 cm.
Savonlinna, Oravi	Haukivesi	15	Poikkeama keskiarvosta -22 cm
Mikkeli, Ristiina	Yövesi, Kissalahti	11	Teräsjäätä 11 cm, lunta jään päällä 14 cm.
Mäntyharju, Tommola	Korpijärvi	4	Teräsjäätä 4 cm, lunta jään päällä 6 cm.
Mäntyharju, Kirkonkylä	Pyhävesi	14	Teräsjäätä 14 cm, lunta jään päällä 12 cm.
Pertunmaa, Lihavanpää	Peruvesi	17	Teräsjäätä 14 cm, lunta jään päällä 14 cm.

Jäämittauskohteet kartalla

Valtakunnallisista jäähavaintopaikoista Haukivuoren Kyyvedellä mitattiin 30.1. kokonaisjäänpaksuudeksi 21 cm, joka on 5 cm suurempi lukema kuin viime mittauksessa (20.1.2020). Haukivedellä Oravin kanaval-

la mitattiin jäänpaksuudeksi 15 cm eli jäänpaksuus on kasvanut 5 cm edellisestä havaintokerrasta. Etelä-Savon valtakunnallisilla havaintopaikoilla jäänpaksuudet ovat keskimäärin 18-22 cm alle keskiarvon. Mittaukset tehdään valtakunnallisilla jäähavaintopaikoilla 10 päivän välein. Seuraava mittauspäivä on 10.2.2020.

Jäänpaksuuden erot vesistön eri osissa ovat edelleen suuria, ja siksi jäillä liikkujien tulee olla varovaisia. Vaikka suojaisemmissa lahdissa ja lammilla jäätä on jo paikoin 20 cm, niin etenkin kapeikot ja suuremmat selkävedet voivat olla täysin sulia tai lumikerroksen alla on vain ohut kerros jäätä. Ilmoitetut jäänpaksuudet eivät milloinkaan kerro kyseisen järven koko jäätilannetta, vaan pelkästään yhden tutkimuskohteen tuloksen. Mittauspaikat ovat korkeintaan 100 metrin etäisyydellä rannasta, eivätkä näin ollen kuvaa selkävesien jäätilannetta. Mittauspaikat eivät myöskään sijaitse virtapaikoissa.

Viime aikoina vallinnut vaihteleva sää jatkunee, joten tämänhetkisen teräsjään kantavuus ei merkittävästi seuraavan kahden viikon aikana kasva. Sääennusteen mukaan luvassa on lyhyt pakkasjakso, joka ei kuitenkaan paksun lumikerroksen takia kovin paljon lisänne jään kokonaispaksuutta. Pakkasjakson jälkeen on odotettavissa jälleen lauhempaa säätä, joten osa lumikerroksesta muuttunee vielä kohvajääksi. Jään kantavuus ei sääennusteen mukaan siis merkittävästi kasva Etelä-Savossa ennen seuraavaa mittausjaksoa.

Vain teräsjää kantaa tarpeeksi

Jään kantokyky on aina arvioitava teräsjään mukaan. Yksin kulkevan ihmisen alla on oltava vähintään viisi senttimetriä teräsjäätä. Moottorikelkalla ajettaessa teräsjäätä on oltava koko ajoreitin pituudella vähintään 15 senttimetriä. Vasta noin 20 senttimetriä paksu teräsjää kantaa henkilöauton. Teräsjää on kirkas, läpikuultava ja tasainen. Vaalea ja huokoinen lumisohjosta muodostunut jää on kohvajäätä, jonka kantavuus on enintään puolet teräsjään kantavuudesta.

Oikeat varusteet mukaan jäälle

Jäällä liikuttaessa on pidettävä mukana jäänaskaleita, joiden avulla voi vetää itsensä takaisin jäälle. Hyvä apuväline on myös tukeva keppi, jolla voi kokeilla jään laatua sekä auttaa hädän tullen itseään ja toisia. Heittoliinan voi tarvittaessa nopeasti heittää auttajalle tai autettavalle. Kelluntapuvut ja -takit sekä pelastusliivit suojaavat viimalta ja helpottavat onnettomuuden sattuessa pelastautumista. Jäällä liikuttaessa kannattaa aina pitää mukana myös pilliä, koska sen ääni kuuluu huutoa kauemmaksi.

Linkit

[Vesistöjen jäänpaksuus -havaintokartta](#)

[Järvien jäänpaksuuden ennustekartta](#)

[Jään kantavuus mitataan teräsjään mukaan](#)

[Kansalaishavaintoja jäätilanteesta](#) (Järviwiki)

[Suomen vesistöjen jääolot –julkaisu](#) (Korhonen 2005)

[Jäistä pelastautuminen](#) (Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliitto)

Lisätietoja

Vesitalousasiantuntija Tarmo Muuri, Etelä-Savon ELY-keskus, p. 0295 024 031

Vesienhoidon asiantuntija Juho Kotanen, Etelä-Savon ELY-keskus, p. 0295 024 192

NÄKYMIÄ TAMMIKUU | 2020

JÄÄTILANNEKATSAUS

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

31.1.2019

www.ely-keskus.fi/julkaisut | www.doria.fi/ely-keskus